

WAT ZIJN DE SIGNALLEN BIJ CLIËNTEN?

HERKENNINGSGIDS VOOR PROFESSIONALS

Dwingende controle is moeilijk van buitenaf vast te stellen. Onderstaande signalen kunnen wijzen op een patroon.

1. Geen zichtbare oorzaak van ernstig klachtenbeeld

Hyperalertheid, angst, dissociatie of gelatenheid zonder dat de cliënt de oorzaak kan benoemen.

Stress wordt geweten aan zichzelf of aan praktische omstandigheden.

2. Zichzelf als kern van het probleem zien

Voortdurende zelftwijfel: 'Ik ben gek, labiel, zwak.'
Door pleger opgedrongen zelfbeeld wordt als eigen gezien.

Kan het gevolg zijn van jarenlange gaslighting.

3. Beschermend of vergoelijkend over de pleger

Sommige cliënten verdedigen of beschermen de pleger, ook bij ernstig misbruik. Anderen vermijden het onderwerp.

Traumabonding en verwarring over de eigen beleving spelen een rol.

4. Wantrouwen naar zichzelf en anderen

Voortdurende alertheid op dubbelzinnigheid of dreiging, ook bij mensen die geen destructief gedrag vertonen.

Lijkt op paranoia, maar weerspiegelt eerder ervaren dreiging.

5. Sterk verminderde autonomie

Minder contact, beëindigen van hobby's of baan, hoge afhankelijkheid van goedkeuring van de ander.

De gevoelde afhankelijkheid is opgelegd door de pleger.

6. Opgezaagd met destructieve situaties

Hoogconflictscheiding, rechtszaken, stalking, financieel misbruik of arbeidsconflicten.

Kan wijzen op een destructieve relatie in het verleden of heden.

7. Gestuurd door partner of ouder

Doorgestuurd naar therapie als ogenschijnlijke zorg:
'Er is iets mis, maar dat ligt aan jou.'

Traumasymptomen bij kinderen worden als gedragsprobleem gezien.

8. Lange geschiedenis van niet-werkende hulp

Soms tientallen jaren hulpverlening zonder succes, diverse misdiagnoses (borderline, bipolair, afhankelijkheid).

Feitelijk: trauma of C-PTSS ten gevolge van dwingende controle.

Het gaat om een patroon, niet om losse incidenten

Dwingende controle wordt herkend door de onderlinge verbanden te zien.
Voorzichtig doorvragen naar wat de cliënt overkomt of is overkomen is essentieel.

Een incoherent verhaal is zelf een symptoom

Slachtoffers schetsen zelden een helder, coherent beeld. Juist dat is kenmerkend voor dwingende controle.

Plegers en slachtoffers van dwingende controle kunnen zowel mannen als vrouwen zijn.
Dwingende controle vindt plaats in partnerrelaties, gezinnen, op de werkvloer en in groepen.